

BOODSCHAP VAN PAUS FRANCISCUS
VOOR DE 110de WERELDDAG VAN MIGRANTEN EN VLUCHTELINGEN
2024
(Zondag, 29 september 2024)

God trekt mee met zijn volk

Beste broeders en zusters!

Op 29 oktober 2023 eindigde de eerste zitting van de 16de Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode, waardoor we ons begrip van synodaliteit konden verdiepen als oorspronkelijke roeping van de Kerk. "Synodaliteit wordt bovenal gezien als een gemeenschappelijke reis van het Volk van God en als een vruchtbare dialoog van charisma's en bedieningen voor het aanbreekende Koninkrijk van God" (Syntheseverslag, Inleiding).

Door de klemtoon te leggen op haar synodale dimensie kan de Kerk haar eigen rondtrekkende aard te herontdekken. Ze is onderweg in de geschiedenis als het volk van God op pelgrimstocht naar het koninkrijk van de hemel, we zouden ook kunnen zeggen "migrerend" (vgl. *Lumen Gentium*, 49). De verwijzing naar het Bijbelse Exodusverhaal, waarin sprake is van het volk Israël op weg naar het Beloofde Land, ligt voor de hand: een lange reis van slavernij naar vrijheid die vooruitloopt op de weg van de Kerk naar de uiteindelijke ontmoeting met de Heer.

Evenzo kunnen we in de migranten van onze tijd, zoals in die van elk tijdperk, een levend beeld zien van Gods volk op weg naar hun eeuwige thuis. Hun wegen van hoop herinneren ons eraan dat "wij ons burgerrecht in de hemel hebben, en van daar verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus" (Filip. 3:20).

De twee beelden - dat van de Bijbelse exodus en dat van de migranten - vertonen verschillende overeenkomsten. Net als het volk Israël in de tijd van Mozes, vluchten migranten vaak voor onderdrukking en aanvallen, voor onzekerheid en discriminatie, voor een gebrek aan ontwikkelingsperspectieven. Net als de Israëlieten in de woestijn stuiten migranten op veel obstakels op hun weg: ze zijn uitgeput door dorst en honger; ze zijn uitgeput door ontberingen en ziekte; ze worden verleid door wanhoop.

Maar de essentie van de uittocht, van elke uittocht, is dat God zijn volk en al zijn kinderen - van alle tijden en alle plaatsen - voorgaat en hen begeleidt. Gods aanwezigheid te midden van het volk is een zekerheid van de heilsgeschiedenis: "want het is de Heer, uw God, die met u meegaat. Hij zal niet van uw zijde wijken en u niet verlaten." (Deut. 31:6). Voor het volk dat Egypte verliet, manifesteert deze aanwezigheid zich in verschillende vormen: een wolk- en vuurkolom wijst en verlicht de weg (vgl. Ex 13:21); de tent van samenkomst, waarin de Ark van het Verbond staat, maakt Gods nabijheid tastbaar (vgl. Ex. 33:7); de paal met de bronzen slang zorgt voor goddelijke bescherming (vgl. Num. 21:8-9); manna en water (vgl. Ex. 16-17) zijn Gods gaven aan het hongerige en dorstige volk. De tent is een vorm van aanwezigheid die de Heer bijzonder dierbaar is. Tijdens het bewind van David weigert God om in een tempel opgesloten te worden, zodat Hij in een tent kan blijven wonen en zo met zijn volk "in tent en tabernakel ging Ik van de ene verblijfplaats naar de andere" (1 Kron. 17:5).

Veel migranten ervaren God als een metgezel, een gids en een anker van verlossing. Ze vertrouwen zich aan hem toe voordat ze vertrekken en wenden zich tot hem in tijden van nood. Ze zoeken troost bij hem in tijden van wanhoop. Dankzij hem zijn er goede Samaritanen langs de

weg. Ze vertrouwen hun hoop aan hem toe in gebed. Hoeveel Bijbels, evangeliën, gebedenboeken en rozenkransen vergezellen de migranten op hun reizen door woestijnen, rivieren, zeeën en over de grenzen van alle continenten!

God reist niet alleen met zijn volk, maar ook midden in zijn volk, in de zin dat hij zich met mannen en vrouwen op hun reis door de geschiedenis identificeert - vooral met de geringsten, de armen, de gemarginaliseerden - alsof hij het mysterie van de Menswording wil uitbreiden.

Daarom is de ontmoeting met migranten, zoals met elke broeder en zuster in nood, "ook een ontmoeting met Christus". Hij heeft ons dat zelf gezegd. Hij is degene die aan onze deur klopt, hongerig, dorstig, een vreemdeling, naakt, ziek en een gevangene, die vraagt om ontmoet en geholpen te worden" (Homilie tijdens de openingsmis van de bijeenkomst van vluchtelingenhelpers onder het motto 'Vrij van angst', Sacrofano, 15 februari 2019). Het laatste oordeel waarover Mattheüs bericht in het 25ste hoofdstuk van zijn Evangelie laat er geen twijfel over bestaan: "Ik was een vreemdeling en jullie namen mij op" (v. 35); en verder: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de geringsten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan" (v. 40). Elke ontmoeting onderweg is dus een gelegenheid om de Heer te ontmoeten; en het is een gelegenheid vol verlossing, omdat Jezus aanwezig is in de zuster of broeder die onze hulp nodig heeft. In die zin redden de armen ons, omdat ze ons in staat stellen het gelaat van de Heer te ontmoeten (vgl. Boodschap voor de 3de Werelddag van de Armen, 17 november 2019).

Beste broeders en zusters, laten we op deze dag, die gewijd is aan migranten en vluchtelingen, samen bidden voor allen die hun huis hebben moeten verlaten op zoek naar een waardig leven. Laten we hen vergezellen op hun reis, laten we samen "Synode" beginnen, en laten we hen allen - en ook de volgende Synodale Vergadering - "toevertrouwen aan de voorspraak van de Heilige Maagd Maria, die een teken is van zekere hoop en troost op de reis van het gelovige volk van God" (Cf. Syntheseverslag, Voortzetting van de reis).

Rome, Sint-Jan Lateranen, 24 mei 2024, feestdag van de Heilige Maagd Maria, hulp van de christenen

FRANCISCUS

Gebed

God, almachtige Vader,
wij zijn uw pelgrimerende Kerk
op weg naar het koninkrijk van de hemel.
Ieder van ons leeft in zijn eigen land,
maar alsof we vreemdelingen zijn.
Elke vreemde plaats is ons thuis,
elk geboorteland is vreemd voor ons.
Hoewel we leven op aarde,
is ons ware burgerschap in de hemel.
Laat ons niet eigenaar worden
van het deel van de wereld,
dat U ons als tijdelijk huis hebt gegeven.
Help ons om verder te blijven reizen,
samen met onze broeders en zusters, migranten,
naar de eeuwige woning die U voor ons hebt bereid.
Open onze ogen en onze harten,
zodat elke ontmoeting met een mens in nood
een ontmoeting wordt met Jezus, uw Zoon en onze Heer.
Amen.